

zaaknummer 2014-W1279

31 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller,

tegen:

wijlen broeder [naam] ([burgerlijke naam]),
geboren [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,

en

wijlen broeder [naam] ([burgerlijke naam]),
geboorte- en sterfdatum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,

en

wijlen broeder [naam] ([burgerlijke naam]),
geboorte- en sterfdatum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,

tijdens hun leven waren aangeklaagden 1 t/m 3 lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 september 2014.

Op 8 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Nu de toenmalige Nederlandse Congregatie van de Broeders Franciscanen [plaats] in [jaartal] is opgeheven, is er geen inhoudelijke reactie op het klaagschrift en is oproeping van een kerkelijk gezagdrager voor de zitting van de Klachtencommissie achterwege gebleven.

2. De klacht

- 2.1. Klager was in de periode [jaartal-jaartal] scholier op het [internaat] en aangeklaagden 1 t/m 3 waren zijn begeleiders en opvoeders op het internaat.

Aangeklaagde 1

Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde 1 een kleine gezette man was met een rond brilletje die heer en meester was over de ziekenzaal. Klager kan zich niet herinneren dat hij zelf ooit op de ziekenzaal heeft gelegen, maar wel dat hij regelmatig in de kamer daarnaast, een soort onderzoekskamer met een bed, is geweest vanwege een vleeswond, die maar niet wilde genezen. Klager geeft aan dat hij gedurende een aantal maanden dagelijks naar aangeklaagde 1 moest gaan om deze vleeswond te laten behandelen; er werd een soort witte zalf op gesmeerd. Klager geeft aan dat hij zich een aantal keren geheel heeft moeten uitkleden in opdracht van aangeklaagde 1 en dat deze hem dan zogenaamd ging onderzoeken van top tot teen, terwijl de vleeswond alleen aan zijn linker onderbeen zat. Ook heeft hij aangegeven dat aangeklaagde 1 een aantal keren de temperatuur ging opnemen en dan moest klager in zijn blote lijf voorover geleund staan op het daar aanwezige bed. Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde 1 dan heel dicht achter hem kwam staan. Hij weet alleen nog dat hij dan voelde dat er aan zijn billen werd gezeten en dat hij pijn kreeg in zijn anus. Klager kan zich niet herinneren dat hij er ooit een thermometer heeft gezien of heeft gehoord hoeveel koorts hij dan wel of niet zou hebben.

Aangeklaagde 2

Klager geeft aan dat aangeklaagde 2 de [functie] was, de baas over alle broeders op het internaat en dat hij deze regelmatig zag. Ongeveer een week na de eerste dag op het internaat werd klager bij aangeklaagde 2 persoonlijk uitgenodigd om hem beter te leren kennen. Hij moest op schoot zitten. Op schoot gezeten bij aangeklaagde 2 kreeg klager een soort voorlichtingsverhaal over het verschil tussen meisjes en jongens. Daarna kreeg hij een aai over zijn bol en vervolgens over zijn benen, waarna de hand van aangeklaagde 2 in de broek van klager verdween. Klager werd betast aan zijn blote geslacht. Klager kan zich herinneren dat hij zeker twee of drie keer op uitnodiging bij aangeklaagde 2 zo op schoot heeft gezeten en dat hij door deze broeder werd betast aan zijn blote geslacht.

Aangeklaagde 3

Klager weet zich te herinneren dat hij op de grote slaapzaal op zolder heeft gelegen en er diverse bedden op een rij stonden. Links in de hoek bij de ingang was de chambrette van de broeder die 's nachts dienst had en aan de andere kant van de zaal waren de lage wasbakken en ijzeren kleerkasten. Klager kan zich herinneren dat dit vaker aangeklaagde 3 is geweest, een grote kalende man, die hij regelmatig in de avond en nacht over de slaapzaal zag lopen. Klager geeft aan dat hij aanvankelijk in een hoek van de slaapzaal direct in de buurt van de chambrette heeft gelegen met een aantal andere jongens. Deze hoek was wat afgeschermd van de rest van de slaapzaal.

Klager weet dat hij deed alsof hij sliep, maar hij zag dat aangeklaagde 3 's nachts over de slaapzaal rond liep en in de richting van zijn bed kwam. Klager hield zich slapende en merkte dat de broeder zijn hand pakte en onder zijn toeg leidde naar zijn blote geslacht. Klager reageerde niet en merkte dat zijn hand tegen het geslacht van aangeklaagde 3 werd geduwd, die zo een tijdje bleef staan. Na verloop van tijd werd de hand van klager weer op het bed gelegd en is aangeklaagde 3 weer vertrokken. Klager geeft aan dat dit eenmaal bij hem is voorgekomen.

- 2.2. Het is lastig om te zeggen hoe de ontwikkeling van klager zou zijn geweest zonder deze bizarre ervaringen op jonge leeftijd. Naast het seksueel misbruik was er in zijn jeugd jaren vaak sprake van geweld. Het was niet makkelijk, maar klager wil niet terug kijken.
- Klager geeft aan dat hij veel moeite heeft gehad met autoriteit. Hij kon niet velen indien anderen hem hun autoriteit wilde opleggen.
- Klager geeft nog aan dat hij nooit met iemand heeft gesproken over het misbruik en ook nooit naar hulpverleners is gegaan. Hij heeft verder ook geen contact gehad met medeslachtoffers.
- Klager staat positief in het leven en wil niet voortdurend achterom kijken naar de internaatperiode. Hij heeft in zekere zin een modus gevonden om met zijn verleden om te gaan.
- 2.3. Klager wil een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan in de jaren op het internaat. Door een gegrondverklaring van zijn klacht kan klager mogelijk wat aan zelfrespect hervinden en kan het hem helpen om wat minder gesloten te zijn.

3. De beoordeling

- 3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 3.3. Er zijn ongeveer 55 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van de aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagden 1 t/m 3, zoals door klager in het klaagschrift en ter zitting van de Klachtencommissie is beschreven.

Wat betreft aangeklaagde 1 acht de Klachtencommissie aannemelijk dat er sprake is van penetratie van de anus van klager door aangeklaagde. De Klachtencommissie acht dit aannemelijk gelet op het feit dat klager na het zonder noodzaak opnemen van de temperatuur door aangeklaagde 1 pijn kreeg in zijn anus en het feit dat in die situatie in andere zaken eveneens sprake was van penetratie van de anus. Of deze penetratie geschiedde met een voorwerp of een lichaamsdeel van aangeklaagde daar kan de Klachtencommissie geen uitspraak over doen, omdat het achter de rug van klager geschiedde en klager dit niet heeft kunnen waarnemen.

De Klachtencommissie is van een en ander overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.

Voorts heeft de Klachtencommissie ten aanzien van aangeklaagden 1 en 2 kennisgenomen van andere gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagden 1¹ en 2² waarin eveneens over seksueel misbruik door deze aangeklaagden wordt geklaagd. Verder heeft de Klachtencommissie ten aanzien van aangeklaagde 3 kennisgenomen van andere de zaken tegen aangeklaagde 3³ waarin eveneens over seksueel misbruik c.q. grensoverschrijdend gedrag door deze aangeklaagde wordt geklaagd. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagden 1 t/m 3.

- 3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 3.5. Gelet op het feit dat de aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 3.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

---

¹ Ten aanzien van aangeklaagde 1 gaat het om de zaken met zaaknummers 2010-T030, 2011-T292, 2011-T347 (3), 2011-T376 (2), 2011-T474, 2011-T529(1), 2011-T540, 2011-T549 (1), 2011-T553, 2011-T555, 2011-T563 (2), 2011-T574, 2011-T584 (2), 2011-T594, 2011-T584 (2), 2011-T594, 2012-T775, 2012-T890 (3), 2013-T970 (1) 2013-T984, 2013-T998 (1), 2013-W1062, 2014-W1175 (2), 2014 -W1238, 2014-W1259 en 2014-W1272.

² Ten aanzien van aangeklaagde 2 gaat het om de zaken met zaaknummers 2010-T030, 2011-T376 (1), 2011-T490, 2011-T529 (1), 2011-T540, 2011-T607, 2013-T984, 2013-W1088 en 2014-W1175 (2).

³ Ten aanzien van aangeklaagde 3 gaat het om de zaken met zaaknummers 2013-T970 (3) en 2011-T529 (1).

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klachten ten aanzien van aangeklaagden 1 t/m 3 gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 31 juli 2015 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw drs. N.A.M. van Beelen en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze geen kerkelijk gezagsdrager heeft gesteld, wordt dit advies niet aan een kerkelijk gezagsdrager verzonden. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een kerkelijk gezagsdrager wenden tot de Compensatiecommissie.